

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-3067/19-A

Název	Základní škola, Praha 10, Práčská 37
Sídlo	Práčská 37, 106 00 Praha 10 - Záběhlice
E-mail	zvs.pracska@zris.mepnet.cz
IČ	70835632
Identifikátor	600021301
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jaroslava Růžičková
Zřizovatel	Hlavní město Praha
Místo inspekční činnosti	Práčská 37, 106 00 Praha 10 - Záběhlice
Termín inspekční činnosti	13. 11. 2019 – 18. 11. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola Práčská 37, Praha 10 – Záběhlice (dále „škola“ nebo „instituce“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny – výdejny. Škola je určena žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, s lehkým mentálním postižením, specifickými poruchami učení, závažnými vadami řeči, vývojovými poruchami učení a chování a dalším souběžným postižením více vadami.

K termínu inspekční činnosti se v osmi speciálních třídách prvního a druhého stupně základní školy vzdělávalo 79 žáků a 10 dětí v přípravné třídě. V některých třídách jsou zařazeni žáci dvou i tří ročníků. Výuka probíhá podle školního vzdělávacího programu základní školy, který je zaměřen na vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, u žáků s lehkým mentálním postižením se sníženými výstupy. Vzdělávání je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení možností a zájmů každého žáka. Individuální přístup speciálních pedagogů zajišťuje, aby se každý žák prostřednictvím výuky přizpůsobené jeho potřebám s využitím podpůrných opatření optimálně rozvíjel a dosahoval svého osobního maxima.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) uplatňuje v řízení instituce své dlouholeté odborné zkušenosti a manažerské schopnosti. Koncepční záměry vycházející z potřeb školy a reflektující vzdělávací potřeby žáků se daří průběžně realizovat. Ředitelka uplatňuje otevřený způsob řízení a svým vstřícným přístupem k pedagogům, žákům i jejich zákonným zástupcům prokazuje schopnost vytvářet příznivé mezilidské vztahy. Vychází z jasně delegovaných pravomocí na další pedagogické pracovníky (poradenský tým, třídní učitelé). Principy řízení respektují velikost školy, umožňují její plynulé fungování a operativní řešení nastalých problémů. Kontrolní činnost vedení školy je prováděna kontinuálně v rámci každodenního chodu školy. Ředitelka účelně vyhodnocuje činnost instituce prostřednictvím vlastního hodnocení školy. S pedagogickou radou projednává všechny důležité aspekty vzdělávání, včetně potřebných opatření k jednotlivým zjištěním.

Oblast řízení a hodnocení kvality pedagogického procesu však vyžaduje v některých aspektech zlepšení. Nastavení kontrolní činnosti není v současné době adekvátní potřebám školy. Kompetence, které ředitelka v předešlých letech delegovala na svého zástupce, vykonává ve školním roce 2019/2020 z důvodu jeho odchodu sama, což se projevuje nesystematickou a méně důslednou kontrolou výchovně vzdělávacího procesu. Závěry z vykonané hospitační činnosti postrádají konkrétní doporučení ke zlepšení kvality vzdělávání, což se odráží v nevhodném organizačním rozvržení části vyučovacích hodin, chybějícím shrnutím učiva v závěru učitelem nebo se zapojením žáků.

Personální podmínky školy jsou na velmi dobré úrovni a umožňují kvalitní realizaci vzdělávacího procesu. Pedagogický sbor je kvalifikovaný a stabilizovaný. Vzdělávání zajišťuje celkem 20 pedagogů, z toho 9 asistentů pedagoga, někteří vyučující zároveň vykonávají funkci vychovatelů školní družiny. Pravidelná komunikace vedení školy s pedagogy se pozitivně promítá do příjemné pracovní atmosféry. Průběžná spolupráce pedagogů na neformální úrovni zvyšuje účinnost vzdělávání (výměna zkušeností, informace o jednotlivých žácích, vzájemná spolupráce na celoškolských tematických projektech). Další vzdělávání pedagogických pracovníků vyplývá z aktuálních potřeb a specifik školy. Z hospitační činnosti inspekčního týmu je ale zřejmé, že se další vzdělávání pedagogů v dostatečné míře nezaměřuje na práci s moderními učebními a didaktickými pomůckami a efektivní využití didaktické techniky ve vyučování.

Plnění koncepčních záměrů školy účelně podporují rozvíjené partnerské vztahy. Stěžejními partnery školy jsou zákonní zástupci žáků. Škola je informuje mnoha způsoby o své činnosti, průběhu a výsledcích vzdělávání. Pro rodiče i veřejnost realizuje různé akce (např. kulturní akce s vazbou na roční období a svátky, pořádání přehlídky sborového zpěvu pro žáky speciálních škol). Se zřizovatelem ředitelka úzce spolupracuje v rámci obnovy a rozvoje materiálních podmínek. Škola účelným hospodařením s finančními prostředky a svými materiálními podmínkami zajišťuje realizaci školního vzdělávacího programu na

požadované úrovni. Systém úrazové prevence je funkční, přispívá k němu vyhodnocování úrazovosti i prostředí s maximálním individuálním přístupem.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Systematická příprava dětí na základní vzdělávání probíhá v přípravné třídě. Hlavním cílem vzdělávacího programu je co nejsnazší začlenění dětí do základního vzdělávání a zároveň předcházení případným školním neúspěchům, které by mohly děti negativně ovlivnit do budoucna. Promyšlené výukové metody s využitím mezipředmětových vztahů podporovaly zvědavost a zájem dětí o výuku. Zvolené náročnější činnosti se prolínaly s odpočinkovými aktivitami a smysluplně na sebe navazovaly. Děti rozvíjely své rozumové a verbální schopnosti, osvojovaly si potřebné pracovní návyky, byly vedeny k dodržování pravidel chování a vzájemné komunikace, nebály se vyjádřit svůj názor či požádat o pomoc.

Společným znakem sledované výuky na prvním i druhém stupni základní školy byl vstřícný a respektující přístup pedagogů k žákům a přátelská a podporující pracovní atmosféra ve výuce. Vzdělávání bylo maximálně individualizováno, učitelé prokazovali velmi dobrou znalost schopností a možností každého žáka. Sledovaná výuka byla vždy výborně připravena, učitelé kladli důraz na vstupní i průběžnou motivaci (pochvaly a povzbuzení s cílem posílit sebevědomí žáků). Během výuky se střídala kvalitní frontální práce doplňovaná řízeným rozhovorem se samostatnou prací žáků, často byly zařazovány kooperativní formy výuky.

Málopočetné kolektivy tříd a vhodné prostorové uspořádání umožňovaly pedagogům individualizovaný a v některých případech i diferenciováný přístup vzhledem ke vzdělávacím potřebám, osobnostním předpokladům a odlišnému pracovnímu tempu jednotlivých žáků. Vzdělávací obsah ve sledované výuce vycházel z dosavadních znalostí a dovedností žáků. V části výuky byly realizované diferencované činnosti přizpůsobeny tak, aby žáci dosáhli v rámci svých vzdělávacích možností co nejlepšího výsledku (tvoření skupin podle individuálních schopností). Učební látka byla probírána v souvislostech, nechybělo uplatňování mezipředmětových vztahů a propojení teoretického učiva s praktickými příklady (vlastní zkušenosti žáků). Ve většině hodin byli žáci aktivizováni střídáním činností, využitím didaktické hry či zařazováním párové a skupinové formy výuky. Žáci spolupracovali na úrovni odpovídající jejich schopnostem, zadané úkoly vždy dokončovali (samostatně či s dopomocí pedagoga). Učitelé promyšleně nabízeli žákům aktivity podporující objevování a tvořivost. Současně dbali na to, aby žáci dodržovali předem stanovená pravidla chování i práce, značný důraz kladli na rozvoj komunikace.

Učitelé poskytovali žákům průběžnou zpětnou vazbu využitelnou k jejich dalšímu učení. Nadstandardním způsobem byly zařazovány aktivity podporující sebepojetí žáků, na jejichž základě byl vyhodnocován individuální pokrok každého žáka. Ve většině hospitovaných hodin (především ve třídách spojených více ročníků) bylo vzdělávání žáků efektivně podpořeno asistentem pedagoga.

Efektivitu výuky v části sledovaných hodin snižovaly některé metodické a didaktické nedostatky. Převaha frontální práce v některých hospitovaných hodinách založená na dominanci vyučujícího a předávání hotových poznatků v kombinaci s méně pestrými metodami a formami výuky vedly k nerovnoměrnému zapojení žáků do výuky a k jejich menší spoluúčasti na vzdělávání. V menší části hospitovaných hodin chyběly pomůcky, jež by podpořily názornost výuky, didaktická technika byla využita pouze ojediněle. Učitelé jen zřídka využívali prostor v závěru vyučovacích hodin pro shrnutí učiva, zhodnocení práce žáků a výjimečně vytvářeli možnosti pro jejich sebehodnocení nebo vzájemné hodnocení

podle předem známých kritérií, které by podpořilo schopnost žáků uvědomit si úroveň získaných znalostí a dovedností.

Na vzdělávání v základní škole smysluplně navazuje zájmové vzdělávání ve školní družině, které přispívá k rozvoji osobností žáků a jejich zájmů, rozvíjí jejich kompetence a podporuje sociální vazby. Pestrá nabídka mimoškolních aktivit, které si škola sama zajišťuje, umožňuje žákům rozšiřovat a prohlubovat vědomosti a dovednosti v různých oblastech – sportovní, tvořivé či umělecké. Prostřednictvím nabízených aktivit jsou žáci podporováni v aktivním trávení volného času. Spolupráce vychovatelů školní družiny s ostatními pedagogy školy (mj. na celoškolských tematických projektových dnech Máme rádi zvířata, Hry a hračky našich babiček, Lidské tělo aj.) poskytuje žákům bezpečné a podpůrné prostředí, a to mnohdy i po ukončení vzdělávání ve školní družině.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Ke zjišťování dosažené úrovně znalostí a vědomostí žáků školy jsou využívány běžné nástroje (ústní zkoušení, písemné práce, aktivita v hodinách). Vzhledem ke vzdělávacím specifikům žáků není uskutečňováno externí testování. Pro zjišťování průběžných výsledků vzdělávání žáků používají vyučující vlastní hodnoticí nástroje, speciálně pedagogickou diagnostiku včetně motivačního hodnocení, které probíhá především slovní formou. Celkové hodnocení výsledků vzdělávání žáků mladšího školního věku v posledním uzavřeném klasifikačním období odpovídalo trendu žáky spíše pozitivně motivovat k dalšímu učení. Ve škole převažuje hodnocení klasifikačním stupněm či kombinací slovního hodnocení s klasifikačním stupněm. Slovní hodnocení na vysvědčení má především motivační charakter, napomáhá objektivně vyjádřit nejen úroveň získaných schopností žáků, míru zvládnutých dovedností, návyků a samostatnosti, ale také jejich motivaci k jednotlivým činnostem.

Výsledky vzdělávání pozitivně ovlivňuje systematicky nastavený adaptační proces na počátku povinné školní docházky žáků (přípravná třída, motivační hodnocení, konzultace s rodiči žáků). Přestup žáků z prvního na druhý stupeň základního vzdělávání probíhá plynule a bez problémů.

Průběžné i celkové výsledky vzdělávání žáků vykazovaly ve sledovaném období stabilní úroveň. Záznamy z pedagogických rad dokládají, že jsou periodicky sledovány individuální pokroky a vzdělávací problémy žáků v jednotlivých předmětech, není však zřejmé, zda jsou k jednotlivým zjištěním přijímána potřebná opatření a zda je vyhodnocována jejich účinnost. Efektivitu realizovaných podpůrných opatření ve školním roce 2018/2019 dokládá nízký počet neprospívajících žáků. Většina žáků má upevněné sociální, společenské, sebeobslužné i pracovní návyky. Výsledky vzdělávání odpovídají možnostem a schopnostem žáků.

Uplatňování systému výchovných opatření je motivační, ve sledovaném období převyšoval počet udělených pochval počet uložených kázeňských opatření. Kázeňská opatření nebo snížený stupeň z chování byly ukládány uvážlivě, většinou za neomluvenou absenci žáků. Kázeňské problémy žáků řeší škola projednáním se zákonnými zástupci, případně spoluprací s orgány sociálně-právní ochrany dětí.

Systém poradenských služeb školy je komplexní a funkční. Školní poradenské pracoviště vytváří účinnou odbornou a metodickou podporu pro žáky, vyučující i zákonné zástupce. Služby zajišťují výchovná poradkyně a školní metodik prevence. Dobře nastavené preventivní mechanismy, zejména úzká spolupráce s ostatními pedagogy, pedagogicko-psychologickými poradnami a speciálně pedagogickými centry přispívají k úspěšnému řešení vzniklých problémů v jejich počátku. Ve spolupráci s třídními učiteli probíhá

pravidelné dotazníkové šetření (obsahově i graficky uzpůsobené žákům školy), které pomáhá mapovat vztahy ve třídách i odkrývat případné zárodky rizikového chování.

Škola získává důležitou zpětnou vazbu o úspěšnosti žáků-absolventů v dalším vzdělávání nebo o jejich uplatnění na trhu práce v rámci setkávání s bývalými žáky na pořádaných školních akcích.

Závěry

Vývoj školy

- od posledního inspekčního hodnocení v roce 2013 vzrostl počet žáků
- škola rozvíjí nastavenou koncepci výchovně vzdělávacího procesu a udržuje si vysoký standard poskytovaného základního vzdělávání

Silné stránky

- vstřícný, podporující a respektující přístup učitelů k žákům
- plně kvalifikovaný, zkušený a stabilizovaný pedagogický sbor
- efektivní spolupráce učitelů a asistentů pedagoga ve výuce, týmová spolupráce pedagogických pracovníků školy
- propracovaný a funkční systém prevence sociálně patologických jevů

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- nedostatečné vytváření příležitostí k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení žáků na základě stanovených kritérií
- malá názornost výuky a nedostatečné využívání didaktické techniky
- nevhodné organizační rozvržení vyučovacích hodin, chybějící shrnutí učiva v závěru vyučovací jednotky učitelem nebo se zapojením žáků
- nižší účinnost řízení pedagogického procesu, hospitační činnost s nízkou frekvencí projevuující se nedostatečnou zpětnou vazbou

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- klást větší důraz na sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků podle předem známých kritérií
- více podporovat názornost výuky uplatněním obrazových materiálů, didaktických pomůcek a techniky
- zaměřit se na strukturu vyučovacích hodin, didakticky využívat závěr vyučovací jednotky ke shrnutí probraného učiva a vyhodnocení práce žáků
- posílit hospitační činnost vedení školy a zaměřit ji na konkrétně definované cíle
- vytvořit vícestupňový systém řízení reflektující změny ve vývoji školy

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Základní škola, Praha 10, Práčská 37, schválená usnesením Zastupitelstva hlavního města Prahy č. 38/32 ze dne 14. 6. 2018 s účinností ode dne 1. 7. 2018
2. Potvrzení ve funkci na pozici ředitelky příspěvkové organizace Základní škola, Praha 10, Práčská 37 s účinností od 1. 8. 2018 na dobu určitou 6 let, tj. do 31. 7. 2024
3. Koncepce dalšího rozvoje Základní školy ze dne 29. 8. 2019
4. Vlastní hodnocení školy z 29. 8. 2019
5. Školní vzdělávací program Základní školy, Praha 10, Práčská 37 platný od 1. 9. 2017
6. Školní vzdělávací program školní družiny platný od 1. 9. 2017
7. Třídní knihy vedené ve školním roce 2018/2019 a 2019/2020 k termínu inspekční činnosti
8. Třídní knihy školní družiny vedené ve školním roce 2019/2020 k termínu inspekční činnosti
9. Výroční zpráva o činnosti školy za školní roky 2017/2018 a 2018/2019
10. Personální dokumentace pedagogických pracovníků školy (výběr)
11. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, školní rok 2019/2020
12. Záznamy z pedagogických rad a metodických orgánů ve školních letech 2018/2019 a 2019/2020 k termínu inspekční činnosti
13. Rozvrh vyučovacích hodin platný pro školní rok 2019/2020 platný k termínu inspekční činnosti
14. Školní matrika ve školním roce 2019/2020 vedená k termínu inspekční činnosti
15. Portfolio výchovného poradce, školní rok 2019/2020
16. Minimální preventivní program, školní rok 2019/2020 ze dne 13. 9. 2019
17. Kniha úrazů vedená k termínu inspekční činnosti
18. Výběr z dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vedené k termínu inspekční činnosti
19. Výstupy z účetnictví školy za roky 2018 a 2019, účetní uzávěrka za rok 2018

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. et Bc. Lenka Rose, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. et Bc. Lenka Rose v. r.

Mgr. Iva Hlásenská, školní inspektorka

Mgr. Iva Hlásenská v. r.

Mgr. Hana Vejrážková, školní inspektorka

Mgr. Hana Vejrážková v. r.

Ing. Marta Dyková, kontrolní pracovnice

Ing. Marta Dyková v. r.

V Praze 10. 12. 2019

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Jaroslava Růžičková,
ředitelka školy

Mgr. Jaroslava Růžičková v. r.

V Praze 18. 12. 2019